

היכל המשפט

גיליון 3 – סיוון תשפ"ג

היכל המשפט

בנשיאות הגאון רבי נפתלי נוסבוביץ שליט"א

הערך השלישי

- דבר העורך.
- היכל המעשה
- מתוך כותלי בית הדין.
- מהנעשה והנשמע.
- שו"ת ע"י רבני בית הדין.
- שואל בעניין.
- מכתבים למערכת

משולחנו של הגאון הגדול רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

בעמח"ס מכותלי בית דין אב"ד באר ישראל וחבר הביד"ץ הישר והטוב בית שמש

היכל המעשה ~

חברי השטיבל שאכלו את הכיבוד מהשלום זכר של אחד החברים

נולד לו בן בשעט"מ כשעה לפני שבת ולא מצא לרכוש מוצרים אלא בחנות יקרה ולאחר השבת רוצה לקנות בחנות זולה ולהחזיר ■ חברי השטיבל שראו במקרה בירה ופיצוחים ואכלו ושטו האם חייבים לשלם ■ ומה לגבי בעל החנות עצמה שהשתתף בשלום זכר ואכל ושטו יותר מכפי יכולתו בכדי שלא ישאר מוצרים להחזרה.

שיתומים שהשתמשו בטעות בפרה שהיה אצל אביהם, אינם צריכים לשלם אלא דמי בשר בזול.

וכלל זה נקוט בידך, שבאופן שאכלו הדבר בטעות, אינם חייבים לשלם אלא דמין נהנה (ב"ק יט:), והיינו שאינם צריכים לשלם אלא כמחיר הזול שיש בשוק, וכמו שכתב הרמב"ן (כתובות לד: ד"ה היתה) דלא דמי להא דרב חסדא (ב"ק קיא:) בגזל ולא

נתייאשו
הבעלים
ובא אחר

מעשה באחד שנולד לו בן בערב שבת אחר חצות, ובעבור שהיה צריך להכין השלום-זכר בחיפזון, פנה לבעל חנות שמוכר מאכלים של עונג שבת, וביקש ממנו שיביא לו כל המאכלים הנצרכים לשלום-זכר, הארבעים והבירה וכו', ועשה עמו תנאי שכל מה שישאר בשלום - זכר יוכל אח"כ להשיב לו, ומה שלא ישיב לו ישלם לו אחר השבת.

בינתיים, למחרת השלום-זכר, היו מחברי בית המדרש שבאו לסעודה

שלישית, וראו שיש בקבוקי שתיה וכדומה במקרה, באו והשתמשו בכל מה שהיה שם, ואולם במוצאי שבת התברר להם שכל מה שנשאר היה שייך לבעל השמחה, ועתה רצונם לשלם לו מה שהשתמשו משלו, אלא שהם חפצים לשלם לו כפי ששווה לקנות בקבוקים אלו ברשת הזולה שבעיר, ואילו בעל השמחה אומר שהוא צריך לשלם לבעל החנות שמוכר מאכלי שבת במחירים יקרים יותר, וא"כ תובע מהם את הסכום כפי שהוא צריך לשלם. ובאו לשאול עם מי הדין. וטענו עוד כי יש עצה, שיתנו לו כסכום הזול כפי המחיר שעולה לקנות ברשת הזולה, והוא יכול לקנות שם הבקבוקים וישיבם לבעל החנות היקרה, שהרי התנה עמו שכל מה שישאר יהיה יכול להשיב, ושואל בעל השמחה אם בכלל אריך לעשות כן, שהרי לא התנה עמו אלא על מה שקנה ממנו, ואיך יוכל להשיב לו בדברים שלא קנה אצלו.

והנה ראש לכל ראוי לברר כדרכה של תורה, מהו החיוב שיש לאותם שנטלו את הבקבוקים והשתמשו בהם, בכמה אפשר לחייבם. ובענין זה כבר מצינו סוגיא ערוכה, במסכת כתובות (לד:) ובמסכת בבא קמא (ק"ב:). אמר רבא הניח להן אביהן פרה שאולה משתמשין בה כל ימי שאלתה, מתה אין חייבין באונסה, כסבורין של אביהם היא, וטבחוה ואכלוה משלמין דמי בשר בזול. ע"כ. הרי

ואכלה רצה מזה גובה רצה מזה גובה, דיתומים כיון כיון שהם סבורים שהיא של אביהם הרי אכלוה בשוגג, ולכן אינם משלמים אלא מה שנהנו, משא"כ בדבר חסדא דמייירי שאכל את הגזילה במזיד. ונמצא שכל שאכלו בטעות, אין משלמים אלא מה שנהנו.

וביארנו גם בתוספות (ב"ק כז: ד"ה ושמואל) דאע"פ שאדם המזיק חייב על אונס כרצון (שם כו:), מ"מ היורשים שטבחוה ואכלוה נחשבים לאנוסים, ולפיכך אינם משלמים אלא דמי בשר בזול מדין תשלומי נהנה.

אכן הרמב"ן (ב"מ פב: ד"ה ומצאתי) חולק על התוספות וס"ל דאדם המזיק חייב גם על אונס גמור, ולפי דבריו הטעם שיוורשים שאכלוה פטורים, כתב בקהלות יעקב (ב"ק ס" כד) לפי שהיורשים שטבחו את הפרה השאולה שהניח להם אביהם, היו יכולים לסמוך על חזקה שכל מה

דבר הולך ~

ואילו פינו מלא שירה כים אין אנחנו מספקים להודות ולהלל... משום מה בציבור מסתובב פתגם כי בעוד בהלכות יו"ד כל אחד כשיש לו שאלה פונה הוא לרב בין אם מדובר בענייני איסור והיתר או בענייני הבית וכן שאלות בהלכות שבת וכיוצא"ב, ואולם כשהדבר מגיע לחו"מ כל אחד עושה דין לעצמו ואיש הישר בעינו יעשה.

והנה עומדים אנו נפעמים זה לא מכבר נפתח קו בית הדין לשאלות הציבור וכמות הפניות המגיעות לקו עברו זה מכבר את הצפי, מה שמצריך להוסיף עוד רבנים לצוות הרבנים בכדי שיוכלו לתת מענה הולם לפונים מבלי שאלו יצטרכו להמתין זמן רב.

מי כעמך ישראל, יהודים יראי שמים המדקדקים קלה כבחמורה והוששים חלילה להשתמש ולהנות מכסף שאינו בהכרח שלהם, ומוכנים לוותר על אלפי שקלים בשביל ספק חשש גזל, זה נכון שלא תמיד צריך לוותר ולפעמים יש בכך אף שלא יהא חוטא נשכר, אך סוגי השאלות המגיעות לבית הדין מעוררות השתאות של ממש, החל מילד לקח עיפרון שפיצים מחברו וחלק מהשפיץ נשבר האם צריך לשלם לו, או תלמידת סמינר שלווה תיקוף ברב קו ולא יודעת כמה להחזיר וחוששת מצד אחד מאיסור גזל אך מצד שני מאיסור ריבית, או בחור ישיבה שחברו הזיק לו את הכובע במזיד, ורוצה לוותר לו לפני משורת הדין, ושואל האם אכן מותר לו לוותר או שמאחר וההורים קנו את הכובע אין זה בסמכותו לוותר.

ועוד כהנה וכהנה שאלות שהמכנה המשותף של כולם הוא ראו מה בין בני לבין חמי.

ויעזור ה' שבזכות הזהירות בממון חברו נזכה לגאולה השלימה בב"א.

אל מעלת הרבנים הגאונים חברי בית הדין היכל המשפט

אני בתפקידי משמש כוועד הבית בפועל של בניין המגורים בו אני מתגורר, וכחלק מהתפקיד אני אמור לדאוג לכל ענייני הבניין החל מגביית כספים טיפול בתקלות ועוד כהנה וכהנה עניינים הנוגעים לרווחת דיירי הבניין, ולתועלת כלל השכנים שנוכל לדור יחד באהבה אחווה שלום ורעות.

אני לא יודע אם זה מתפקידי כנציג ועד הבית או שאין זה מתפקידי, אך ממרום תפקידי כנציג ועד הבית לקחתי על עצמי במשך השנים את תפקיד השוטר לוודא כיהשכנים לא משאירים דברים מיותרים במחסנים וכמובן שלא בכניסה לבניין או במעברים שיש בהם בכדי להפריע למעבר דיירי הבניין או לנראות הבניין שיראה כבניין מכובד ולא כמעברה או מחסן גורטאות.

והנה לאחר חג הסוכות אחד השכנים השאיר את דפנות הסוכה בכניסה לבניין וגם עכשיו הוא עדיין לא פינה אותם למחסן המיועד לכך, יצויין שאותו דייר אינו עושה זאת מרוע אלא הוא באמת אדם עסוק מאוד, אך בדרך כלל אין זה מענייני להיכנס לראשו של כל אחד, ואני עומד על ראשו עד שיפנה את המטרה, אלא שכאן המקרה שונה מאחר ואותו דייר נתן לי הלוואה שיש בכדי ממש, וכבר תקופה ארוכה שאני לא מעיר לו על כך, וכמובן שהוא מיוזמתו לא מפנה את הדפנות.

השכנים משום מה לא העירו את תשומת לבי לעניין יתכן שזה לא מפריע להם או כיוצ"ב אלא שאחד מבניי ביתי העיר את תשומת לבי שמא יש בזה משום איסור ריבית בכך שאני לא מעיר לו בשל ההלוואה.

אשמח לדעת את ההלכה ולדעת את הדרך בה עלי לנהוג.

תשובת הרבנים

שאלה יפה מאוד ומחכימה, למרות שבפועל אותו השכן יש לו הנאה מכך שאתה לא מעיר לו על אי פינוי דפנות הסוכה, מכל מקום על כל פנים למעשה לא מצאנו מקור לאיסור ריבית בשב ושל תעשה, אך יש לדון מצד ועד הבית אם אין כאן מעילה בתפקיד, במידה וזה חלק מהתפקיד.

המשפט בעמוד 3

שתחת יד אביהם היה שלו, ולכן אין להם דין של אדם המזיק. ונראה דאף לפי טעם זה, אין לחייב את מתפללי בית המדרש מדין אדם המזיק, דשפיר סברי שמה שנשאר במקור של בית המדרש הוא שייך לבית המדרש, ואין להם אלא דין נהנה.

ועתה לאחר שזכינו לדין שאין עליהם כי אם חיוב של 'נהנה', ואי אפשר לחייבם בתשלומין כפי מחירן היקר אצל אותו בעל חנות. נותר לנו לברר עוד אם יש מציאות בעולם להשיב לבעל החנות בקבוקים אחרים שלא רכש אצלו, ולמשל אם נגנבו או נאבדו הבקבוקים שנשארו אחר השלום-זכר, האם יכול בעל השמחה לקנות אחרים ולהשיב לו תמורתם, כדי שלא יצטרך לשלם לו במחיר היקר, או שאינו יכול, כי לכאורה יש מקום לומר שאין בעל החנות מחויב ליטול אלא מה שנתן לו, הם ולא אחרים.

ועוד יש לברר הדבר יותר באופן של לכתחילה, דהיינו כשבאו לבעל השמחה וביקשו ממנו ללוות או לשאול מבקבוקים אלו, ואח"כ ישיבו לו במוצאי שבת בקבוקים אחרים, דלכאורה הרי הבקבוקים שמשויבים לו הם ממש כאותם בקבוקים שהיו, והם חלף ותמורה מה שהיה לו, ואח"כ למה לא יהיה יכול להשיב הבקבוקים הללו לבעל החנות. אלא דא"כ מהיכתי תיתי לומר שבנטלו בטעות ללא רשותו לא יהיה יכול להשיב בקבוקים ששייכו לו אותם שנטלו.

מכתבים לארכת

תחבורה ציבורית

לרבים השואלים בעניין תשלומי הנסיעה בתחבורה הציבורית בחברות השונות, שמשום מה ישנם כאלו המורים לעצמם היתר לנסוע ללא תיקוף הרב קו בטוענות מטוענות שונות כמו שזה שייך למדינה ועוד כהנה וכהנה סברות כיד ה' הטובה עליהם.

בסייעתא דשמיא יצא לאור קונטרס ובו הסבר רחב ומקיף על אופן התנהלות השוטפת של הדברים, וכיצד הדברים מתנהלים בשטח, מי הבעלים של התח"צ ועוד עניינים רבים וחשובים הנוגעים לדיני תשלומים בתחבורה הציבורית, הדברים שנכתבו בקונטרס נחלבנו עם גדולי הפוסקים הגאון הגדול רבי צבי ברוורמן שליט"א ועוד מגדולי הפוסקים.

ניתן לקבל את הקונטרס לזיכוי הרבים במייל 6007489@gmail.com

גזל שינה

לכבוד מערכת היכל המשפט רציתי לבקש שתעלו את נושא גזל השינה למודעות בפסקי הלכה ברורים בנושא, אני למעשה גר באיסור צפוף עם ילדים בלע"ר והדבר מפריע לי ובפרט בשנים האחרונות שהתבגרתי קצת והדבר ממש טורד את מנוחתי כבר חשבתי מספר פעמים לעבור דירה, אך בגילי הדבר הוא לא כל כך פשוט.

ניסיתי לעזור מספר פעמים את הנושא בשכונה בכל מיני הזדמנויות, וברוך ה' אפשר דרא והילדים היום תלמידי חכמים עצומים, ובנוסף לכך רוצים הילדים לקרב את ביאת המשיח ומהדרין מן המהדרין בעניין דור עקבתא דמשיחא חוצפא יסגי, והם העירו לי שאין שום מקור לגזל שינה וזה סתם המצאה שכבר שכחו מה זה להיות ילדים, וכמו שאר ההמצאות שאסור ללכת עם מטריה מתחת לגג ועוד כהנה וכהנה, אמרות שפר, ואשר על כן הייתי שמח עם תעלו את הנושא ואת המקורות לעניין.

שירבו כמותכם בישראל

אני רוצה להודות לרבני ודייני היכל המשפט שעשו מעל ומעבר על מנת להקל עלי מסבלי, ומעשה שהיה כך היה כבר שנים שיש לי סבל בל יתואר מחמת איזה שינוי בדירתו של אחד השכנים המתגורר בסמיכות אלי, כמו כן הנ"ל היה משכיר את דירתו לאנשים שאין רוח השכונה נוחה מהם, וכמה שדיברתי איתו הלה עמד על דעתו שהצדק עימו, והוא מוכן ללכת להתדיין על כך אצל רב מוסמך.

אלא שלמרות רצונו הטוב ללכת להתדיין הדבר לא התאפשר בשל מגוריו בחו"ל, והנה בשבוע האחרון הנ"ל נודע לי כי הנ"ל הגיע לארץ למספר שעות, ומיד יצרתי קשר איתו על מנת ללכת להתדיין אלא שהתברר לי שהשעות האפשריות מבחינתו הם שעות הלילה המאוחרות, פניתי ידידים הפנו אותי להיכל המשפט, שם עשו מאמץ מערב למצופה וקיבלו אותנו לדיון בשעות לא שעות, ולמרות שלא בכלל הטענות צדקתי, בכל אופן תודותי נתונות לכל העוסקים במלאכת הקודש למזכירות ולרבנים החשובים כל אחד בשמו הטוב יבורך.

בברכה צ. שולמן

חנות פיצוחים

מעל במה חשובה זו ברצוני לעזור על תופעה מטרידה, בבעלותי חנות פיצוחים ושינם אנשים שבאופן קבוע מגיעים לחנות בערב שבת ותוך כדי הקניות עומדים הם לשיחה עם אחד החברים ליד עמדת הפיצוחים ופשוט מרשים לעצמם לטעום מכל הבא ליד משך דקות ארוכות.

ואילו מדובר בטעימה חד פעמית לצורך בדיקת טעם הפיצוחים החרשתי, אך כשמדובר בתופעה קבועה שהולכת ומתרחבת וחבר מביא חבר, הרי שזה ממש גזל גמור.

להיזנק מכך, שהרי הוא את עבודתו עשה נאמנה.

טענת הנתבע

ראובן הנתבע השיב כי מאחר והסיבה היחידה שבגינה התבטלה העסקה קשורה בעו"ד ורק בגללו פוצצה העסקה לכך לא מגיע לו כלום. ובנוסף הרי בפועל הוא לא סיים את עבודתו שהרי הוא אמור גם להעביר בטאבו את הנכס על שמי.

העו"ד התובע ביקש להדגיש כי במקרה זה לא היה מוטל עליו להעביר את הקרקע בטאבו על שם הקונה מאחר ומקובל כי ב"כ של היזם הוא זה מבצע את ההעברה בספרי הרישום ומכיון שכן הרי הוא סיים את עבודתו, ואשר על כן עליו לקבל את כל התשלום.

ההכרעה

הנתבע ישלם סך 80% מתוך סך החיוב אותו התחייב לשלם כשכר טירחא, כלומר 80% מתוך 0.5%.

מטענות הצדדים לא ברור כלל מה היה הסיכום ביניהם האם על העו"ד להביא את העסקה לידי גמר ועבור כך הוא יקבל את שכרו, או שתפקידו היה

המשך בעמוד 4

כוח המוכר בכל ענייני עריכת החוזה והתמקחות על סעיפים מסויימים לטובת הרוכש, וכל כיוצ"ב.

הלקוח חתם על החוזה והחוזה הועבר לחברה לחתימה, למעשה בסופו של דבר בשל עניינים שונים שידובר בהם בהמשך הדיון העסקה נפלה ולא הגיעה לידי ביצוע סופי.

ראובן טוען שבגלל העו"ד לא יצאה העסקה לפועל, ואילו העו"ד טוען כי הוא עשה את כל המוטל עליו, והוא אין לא מושג מה קרה היכן שהוא בהתנהלות שבין הלקוח והקבלן שלא בנוכחותו ואז בוטלה העסקה. העו"ד תבע את סך דמי הטירחא מהלקוח כפי שסוכם, והלקוח סרב לשלם.

המערער סירב לשלם, והמשיבה הגיש

התביעה:

העו"ד תובע את הלקוח על מנת שזה האחרון ישלם לו את דמי הטירחא כפי שסיכמו ביניהם, מאחר ועל פי טענתו הוא עשה את כל המוטל עליו להביא את העסקה לידי גמר לטובת הלקוח והסיבה שהעסקה לא נסגרה בסוף לא קשורה אליו, ופיצוץ העסקה התרחש היכן שהוא בתהליך הדברים שהתנהל בין היזם ללקוח, ומשכך אין הוא אמור

עו"ד תובע את הלקוח שישלם לו את דמי התיווך עליהם סוכם בתחילת התקשרותם, בעוד התובע אינו רוצה לשלם בשל טענתו כי העו"ד אחראי על אי חתימת ההסכם בסופו של דבר, ושכך הוא לא צריך לשלם לו.

מקרה הנדון:

בשנת תש"פ קיבל ראובן הצעה מידיד טוב להשקיע באיזה קרקע חקלאית המיועדת להפרשה לבניה באזור מבוקש במרכז הארץ, במחיר מוזל, ראובן הנ"ל שאין לו את הידע הנדרש ואינו בקיא כלל בהלוך ילך בכל הנוגע להפרשת קרקעות וכמו כן אין לו את הכישורים להתמקחות על המחיר פנה לעו"ד דתי שהמליצו עליו כאחד שמבין היטב בכל נבכי הפרוצדורות בעניין על מנת שזה יבדוק את הנתונים את כדאיות העסקה וינהל את כל התהליך, החל מסגירת מחיר טוב עד סיום העסקה על הצד היותר טוב.

הצדדים סיכמו על סכום של 0.5% עבור דמי הטירחא.

העו"ד בדק את פרטי העסקה התמקח על המחיר, מה שהביא לידידה חדה במחיר עשה את כל הנדרש ונתן אישור להמשיך בעסקה ועמד בקשר מול בא

שאל סתן

לפני כחודש נסעתי באוטובוס מבני ברק לירושלים ושמעתי שיחה ערה מאחד הנוסעים שדיבר בטלפון בקול רעש גדול, שניתן היה לשמוע בכל מרחבי האוטובוס את כל השיחה, ובנוסף לזה בשונה מרגילות האנשים שמדברים בטלפונים באוטובוס, שנותנים לציבור לשמוע רק צד אחד של השיחה, בא בזמן שאת הצד השני אין הציבור יכולים לשמוע, ורק ניתן להסתמך על ההשערה מה הייתה תגובת הצד השני, כאן במקרה דנן הנוסע המדובר חזר כמעט מילה במילה על דברי הצד השני, הא אז אתה אומר כך וכך וכו'.

לא אלאה את הרבנים בתיאור המקרה, אך היה חשוב לי להבהיר שאת פרטי השיחה שמעתי לא מרצוני הטוב אלא בעל כורחי.

לגופן של דברים מאחר ושמעתי את כל השיחה לפרטי פרטיה, נודע לי על דירה מסויימת שהוצעה לנוסע על ידי איזה מתווך מוכר וכעת הוא מתלבט עם הצד השני על המעלות והחסרונות, כמובן שבמהלך השיחה הוצגו כל פרטי הדירה על מעלותיה וחסרונותיה, על פי מבטו של הנוסע המדובר.

אני לא בא להצדיק את מעשי, אך מאחר ואני כבר תקופה די ארוכה מחפש לרכוש דירה, ועל פי הנתונים שהוצגו בשער בת רבים הרי שהדירה נראית תואמת לציפיות שלנו, אשר על כן הלכתי למעשה הלכתי למחרת לדירה על פי הפרטים ששמעתי באוטובוס ואכן הדירה ענתה על כל הדרישות, מה שהביא אותנו בסופו של דבר לחתום על חוזה.

אני לא יודע אם אותו אחד רצה לסגור ויש כאן עני המהפך בחררה, או לא, בכל מקרה אני לא מתכוון לפנות את הדירה, השאלה שלי היא רק, האם עלי לשלם דמי תיווך או לא, ואם כן למי עלי לשלם האם לנוסע שדרכו הגעתי לפרטים או למתווך, יצוין שבשיחה הוזכר שהדירה הוצעה לו על ידי מתווך.

תשובות למדור זה ניתן לשלוח במייל המערכת (ולצין עבור שואל כעניין)

heychalhamishpat@gmail.com

המשך היכל המעשה

והנראה בזה דאם באו לכתחילה לבקש ממנו ליקח הבקבוקים הללו, כדי להשיב לו דוגמתם מיד לאחר מכן במוצאי שבת, בזה אי אפשר לבעל החנות לומר שאינו יכול לקבל הבקבוקים הללו, אחר שבאמת הבקבוקים הללו הם חלף ותמורת אותם בקבוקים שלקח ממנו בעל השמחה, ומעולם לא מכרם בדמים, אלא נתן להם רשות להחליפם במקומן, ואומדנא מילתא שאין בזה כל קפידא. אך אם לקחו הבקבוקים בטעות, ועתה הם צריכים להשיב לו, י"ל שאינו יכול לקנות בדמים בקבוקים חדשים ולהביא לו תמורתם, כי על כך לא נתחייב בעל החנות ליטול בחזרה בקבוקים שאינם שלו.

ומענין לענין, ראוי לברר על פי זה כדרכה של תורה, מה שאנו מוצאים על פי חוק שיכולים להחזיר לחנות מוצר שנקנה עד ארבעה עשר יום, דפשיטא מילתא שאינו יכול להחזיר למוכר מוצר דומה שיש לו ממקום אחר, כי הגדר של הרוכש את המוצר על פי החוק, הוא כמכירה על תנאי, דהיינו שלוקח המוצר בתנאי שיוכל להחזירו עד ארבעה עשר יום, אך התנאי לא חל כי אם על מוצר זה דוקא, ואפילו נאנס אין הוא יכול להחזיר מוצר אחר, כי ברור הוא שלא נתכוון בתנאו לקבל ממנו מוצר שיש לו ממקום אחר, או אפילו מוצר זהה שיש לו ממנו, אלא דוקא אותו מוצר ממש. אלא שבנידון דידן לגבי הבקבוקים שלקח מן החנות, יש לומר שכל שמדובר בבקבוקים זהים, אם לא היו דמים נוגעים באמצע, אלא רק החליפם לכמה שעות עם אחרים, שעדיין הוא בגדר התנאי שהסכים לקבל ממנו חזרה מה שישאר מן השמחה, אך כל שמביא לו בקבוקים אחרים שהלך וקנה בעבורו מחמת שבבקבוקים הראשונים השתמשו בהם מתפללי בית המדרש זה אינו יכול, כי לאו אדעתא דהכי התנה עמו, והרי זה כמוצר אחר לגמרי.

מתיקות הלימוד בדברים הנוגעים למעשה מידי יום ביומו.

....

בימים אלו אנו נערכים למעמד מיוחד של הרחבת גבולות ההוראה, במהלכו ימונו דינים ורבנים חדשים לקו בית ההוראה שיעמדו לטובת הציבור במענה הלכתי בשלל נושאים.

זהו יום חג ויום בשורה לעולם התורה כאשר תלמידי חכמים מופלגים ויראי שמיים נכנסים ומצטרפים, לעמוד על משמר ההלכה והפסיקה, בדרך הסלולה לנו מדורי דורות.

ויעזור השי"ת שבפעילותם החשובה ירבה כבוד שמים ויתגדל קרן התורה וההלכה.

זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו, ברגשות עזים ולבבות הומים, זוכים אנו להוציא לאור בימים אלו את קובץ 'היכל המשפט' בו יופיעו אחר כבוד מאמריהם של גדולי הפוסקים, וכמובן הרבנים והדיינים חברי ותלמידי מעצמת 'היכל המשפט'.

קובץ הבכורה טומן בחובו עמל רב ויגיעה עצומה פרי עמלם של הרבנים והדיינים החשובים שהשקיעו מזמנם בדברים הנוגעים לענייניו של כל אחד ואחד, בפרקטיקה המעשית, ויש בהם תוספת ערך לעולם התורה בכלל, ולעולם המשפט התורני בפרט, ועוסק רובו ככולו בענייני ריבית וחז"מ.

קובץ זה מצטרף לשורה של יוזמות ברוכות עליהם עומלים רבני ודייני בית הדין, ומטרתו להנגיש לציבור שוחרי התורה את

המשך מתוך כתלי בית הדין

היה רק לעשות את כל הנדרש על מנת להביא את העיסקא לידי גמר.

בזה אין חולק כי העיסקא לא הגיעה לידי גמר, ולכן עד כמה שתפקיד העו"ד היה להביא את העיסקא לידי גמר, עם כל הצער ובטירחא שבדבר בסופו של דבר הוא לא עשה את המוטל עליו, ואין הלקוח מחוייב לשלם, אך אם תפקידו הוא רק לעשות את הנדרש על מנת להביא את העיסקא לידי גמר, הרי שעה מעל ומעבר למצופה ממנו, ועל הלקוח לשלם את שכרו המושלם.

ומאחר והיותר נראה כי העו"ד נשכר לבצע את המקסימום על מנת להביא את העיסקא לידי גמר, אשר על כן יש לפשר, לטובתו.

מקורות

מבואר בתוספתא ב"מ פ"ז ה"ב וזכר נפסק להלכה בשו"ע (חו"מ ס' שלה סעיף ג') שכרו להביא תפוחים לחולה והביא ומצאו שמת, או שהביא, לא יאמר טול מה שהבאת בשכר אלא נותן לו כל שכרו, וכן כל כיוצא בזה. ובשו"ת חוות יאיר (קנד) נשאל על אודות ראובן שביקש משמעון שיעשה עבורו איזה השתדלות אצל המלכות, ופסק עמו ליתן לו שכר עשרים ר"ט בשכרו, ושמעון עשה את שלו בטורח גדול ויגיעה רבה, והוציא כמה הוצאות, ודמי לא יחרץ על זה, ולא עלתה בידו, ומבקש מראובן שיחזיר לו ההוצאות וגם יתן לו שכר הכתוב לו. שהרי הרופא נוטל שכר פסיעותיו וכתיבתו, אפילו מת החולה, והשיב החו"י 'והיינו טעמא גם כן ברופא ששכרו קבוע וידוע, והוא הדין הכי נמי בסרסור ושדכן אם אמר לו זה שדך לו פלונית או סרסר לי בית פלוני וקבע לו שכר אם לא אמר לו לכשתגמר הדבר רק סתם, וזה טרח נוטל מה שקצב'. והוא מושתת על דברי המהר"ם פדוואה (שו"ת סי' סג), וכתב הסמ"ע (חו"מ רסד סק"א) דבאם לא התנה מפורש שאת שכרו הוא קוצב לו רק על גמר המלאכה, אלא הסכימו בסתם על המלאכה שיעשה וקצבו את שכרו של הפועל, הפועל מקבל את שכר מלאכתו שקצבו, אפי' לא עלה בידו התוצאה.

אולם יעויין בסוף דברי החו"י שכת' וז"ל 'אם אמר לו שדך לי פלונית או סרסר לי בית פלוני וקבע לו שכר אם לא אמר לו לכשתגמר הדבר רק סתם וזה טרח נוטל מה שקצב אם אינו סך גדול ורב מהראוי לטורח כזה שאז ודאי בין שתדלן בין סרסור אין לו רק הראוי לטובת ההוא שראוי לאיש ההוא וכו'". וא"כ אפשר שכאן שסכום העמלה גבוה מאוד אפשר שלא יצטרך לשלם כמו כן יש לעיין כאן שהרי אפשר שכאן לא עשה העו"ד את כל מה שנצרך לעשות שהרי בתפיקדו גם ללוות את ההליך לאחר מעשה וא"כ עדיין לא השלים פעולתו, עוד יעויין שכל דברי החו"י

~ מערכת היכל המשפט ~

0733831747

שלוחה 1: מענה מדייני היכל המשפט בין השעות 08:00 עד 22:00 בענייני חו"מ וריבית, באידיש ועברית.

שלוחה 2: הצטרפות ללגיונו של מלך, להיות חלק מהמהפכה בעולם הדיינות והבוררות, בשימוש מעשי בפרקטיקה שמאחורי עולם המשפט.

שלוחה 3: ניתן להשאיר שאלות למורנו הרב שליט"א על ידי הקשה על 1 ושמיעת השאלות והתשובות ממורינו הרב שליט"א על ידי הקשה על 2,

שלוחה 4: מזכירות, ניתן להזמין דיוני בוררות, בבית הדין או בבתי דין אחרים, כמו"כ ניתן להזמין שיעורים מרתקים ממיטב רבני בית ההוראה, בפרקטיקה המעשית בחו"מ ו/או בהלכות ריבית מהעניינים הנוגעים לחיי היום יום במציאות המשתנה, השיעורים מיועדים למגוון רחב של קהלי יעד וניתן גם לשלב מצגת במהלך השיעור.

- לשלוח לבדיקה חוזי מכר /רכש, חוזי שכירות, חוזי העסקה, חוזי עבודה, חוזי שותפויות ועוד, רבני בית ההוראה יעברו על החוזים ויוודאו כי החוזים נעשו כדין וללא חששות, וספקות.

- כמו"כ ניתן לתאם פגישה עם רבני בית ההוראה לסיוע בעריכת חוזים שונים, צווי ירושה, ועוד...

מחלקת עסקים ~

כפי שכל מנהל חברה מבין כי בכדי לוודא שהחברה מתנהלת כלכלית נכון וצועדת על דרך המלך יש להתייעץ על בסיס קבוע או להעסיק רו"ח ו/או יועץ עסקי, כל אדם בר דעת מבין כי לנהל חברה מבלי להיכנס לאין ספור בעיות סיבוכים וספקות משפטיות יש להעסיק עו"ד ושכל מסמך היוצא מהחברה יערך על ידי עורך דין מקצועי בתחומו.

בכדי לתת מענה לדרישה ההולכת וגוברת, מוקמת בימים אלו מחלקת עסקים מיוחדת, בה יכהנו רבנים ודיינים המכירים את השטח המעשי, לצד אנשי עסקים מהמעלה הראשונה, שיתנו מענה ויעוץ לחברות / עמותות / עסקים, באופן קבוע ו/או מזדמן, בעריכת חוזים, אונאה, ריבית, הלנת שכר, מקח טעות, מקח החוזר, שכר שבת, חול המועד, ועוד שלל נושאים ועניינים המשתנים מחברה לחברה ומענף לענף.